

SZARVASI UJSÁG.

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra czímzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetések elfogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-tere 3. sz. Athenaeum 1 emelet; továbbá A. V. Goldberger, servitátor 3. sz. alatt.

Haan Lajos.

Lapunk egyik feladatát véli teljesíteni, midőn azon jeleseinket, kik a közélet terén első sorban megyénk érdekeit munkálják, időszakonként hí képből és életíráttal bemutatja olvasóinknak, hogy ekként, mint a közélet egyik organuma kifejezést adjon magáról is a közéletismerésnek.

A folyó évben minden hó elején egy-egy oly jeles férfi arczképével és életíráttal fogjuk lapunk homlokát díszíteni, ki első sorban a miénk; ki, habár egyetemes célok jelzik is irányát, megyénk közvetlen culturalis érdekeit sohasem téveszté szem elől.

E jelesek közé tartozik azon férfi, kinek arczképét lapunk mai száma hozza. Haan Lajos, a b.-csabai evang. egyház lelkésze, egyike a legszerényebb és legmunkásabb tudósoknak. Zajta anul bár, de annál mélyebben mivel ő azon munkaköri, melyet egyházi tisztén kívül betölt, vezéreltetve tisztán a tudomány magasztos czéljai által.

Mint az evang. egyház fényes tehetségű tagját, az evangélikusok egyeteme még 1873-ban főjegyzőjéül; — mint tudóst, előbb a dorpati tudóstársaság, majd 1877-ben a magyar tudományos akadémia, érdemeinek elismerésül, levelező tagjául választá; s mint a megyei régész művelődéstörténelmi egyesület egyik alkotója s legtevékenyebb tagja: ez egyesületnél annak megalakulásától kezdve az al-elnöki tisztet tölti be.

Haan Lajos született Sámsonházán, Nógrádmegyében

1818. aug. 13-án; miután azonban atyja Haan János ez idő tájt csabai lelkészszé választatott meg: már kisdéd korában csabai lakossá lön ő is. Elemi iskoláit Csabán, s a gymnázialis tanulmányokat Mezőberényben végezte. Hajlamai papi pályára vonzván, 1834-ben Eperjesre ment, hol öt év alatt elvégezte a theologiai és bölcészeti cursust. Az eperjesi hazafias szellem nagy befolyást gyakorolt a lánglelkű ifjura, s tagja lett ő is az eperjesi tanuló ifjuság körében alakított „Magyar társaságnak,” melynek csakhamar könyvtárnokává, majd titkárává, s később elnökévé lett. Az egyesület czélja irodalmi irányú önképzés s a hazafias eszmék ápolása volt. Az egyesület tagjai közül utóbb többen lettek a magyar irodalom kitünő munkásai, így Sárosy Gyula, Vachon Sándor és Imre, Kerényi Frigyes, Lisznyay Kálmán, Pompéry János, Irányi Dániel; igen természetes tehát, hogy az, ki ez egyesületnek ugyszólván éltető lelke volt: nem térhetett el az ifjú lelkedéssel felkarolt hazafias iránytól, s mind azon szép reményeket beváltá, melyek akkor hozzá költettek.

Mielőtt a theologiai tanulmányait végzett ifjú tanulmányainak betelvezése végett az általános szokás szerint Németországba ment volna: atyja kívánságához képest egyideig Vidovics Ferencz békési szolgabíró gyermekei mellett nevelősködött. Végre 1841-ben a candidaticum examen letétele után Németországba utazott, s előbb a jénai, majd a berlini egyetemet látogatta meg theologiai, philosophiai és történelmi tanulmányokkal foglalkozva.

Haan Lajos.

Berlinben, alig félévi időzés után vette a hirt, hogy Csabán segédlelkészül s egyszersmind az új felsőbb magyar iskola tanárul választatott meg. Csakhamar hazasietett tehát, állását betöltendő; s mint a magyar iskola tanára, a csabai nép gyermekeinek magyarosítása körül nagy sikerrel működött. Haan hivatalos elfoglaltságai mellett tevékeny részt vett a nemzet reform mozgalmában, s midőn az abszolút hatalom törvényszegései folytán a nemzet 1848-ban szabadságharczra lett kénytesítve, mint táborigazgató a csabai nemzetőrökkel ő is sikra szállt, Becskerekre sietvén a ráczok ellen.

A nemzeti ügy leigázása után Nagylakra ment, hová rendes lelkészül választatott meg; itt működött 1855-ig, midőn atyja halálával a csabai egyház rendes lelkészeül lett megválasztva, mely tisztét huszonöt év óta teljes odaadással tölti be.

Haan Lajos, mint lelkészt közszeretet és tisztelet környezi, megfelelőleg azon gondos figyelemnek, melylyel ő hívei s a társadalom minden tagja irányában viseltetik. Tiszteben pontos, hivatalos és magánérinkezéseiben megnyerő és barátságos, szóval typusa a jó lelkésznek, ki az isten igéjének hirdetésén kívül az erkölcs elveit tényleg is gyakorolja.

Mint tudós, szakjaul a történelmet és régészetet választá, s mindkét tudomány-szakot nemcsak kellőleg tanulmányozá, hanem önállólag fejleszté is. Ezt tanusítja legnevezetesebb irodalmi munkája: „Békésmegye hajdana,” mely elsőrangú monografiát teljesen önállólag alkotta meg; megyénk homályban levő multját megvilágosítva, a hazai történelem nem csekély előnyére.

Dürer Albert származási helyéről, Ajtósról szóló értekezésével a külföldi tudós világ figyelmét is magára vonta, midőn önálló kutatásai alapján bebizonyítá, hogy Dürer valóban magyar származású volt, s ősei megyénkben laktak.

E nagy feltűnést okozott műveken kívül megírta még B.-Csaba város hajdanát, 1845-ben; „Nagylak történeleit” 1853-ban, s „Jena Hungarica” czim alatt 1858-ban mindazon magyar tanulók életrajzát, kik háromszász év alatt a jénai egyetemen megfordultak.

Egyházi irányu művei közt remek egyházi beszédein kívül, melyek részint önállólag, részint gyűjteményes művekben lettek közrebocsátva: nagy feltűnést keltett „Magyarhoni és egyháztörténelmi időszakai táblája,” melynek sikere után Magyarország történelméhez való más időszakai táblát is adott ki. Szerkesztett egy több kiadást ért énekes könyvet, s a protestans algymnasiumok számára keresztény egyháztörténetet írt.

Mint jeles régész, megyénk lelhelyeit évtizedek óta nagy gonddal buvárolja, s ez irányú észleleteit a békésmegyei régészegylet közgyűlésein s illetőleg az egyesület évkönyveiben közlé. Régészegyletünk muzeumát sok becses lelettel gazdagítá; s általában ez egyesületnek tudományos és erkölcsi sikere nagyrészt az ő működéséhez van fűzve.

Ime, ily jelest bírnak mi, s bír a közhaza Haan Lajosban!

Ernyedetlen munkássága fényt derített megyénk multjára, s fényt derít jelenére, mert ő szívvel lélekkel a miénk, s a jelesek nagy lelke, műveik haszna és dicsősége azokra sugárzik első sorban, a kiknek körében él és áldásos működését folytatja.

A közelismerés tényeiből font koszoru méltán illeti őt: ki a közmívelődés érdekében fáradozva, egyéni jutalmát a munka sikerében találja.

Szívükből kívánjuk további működéséhez az eddigi aczélerőt, melynek nagy eredményeihez jelesünk munkaképessége bizonyára újabb eredményeket fűz.

S. S.

H I R E K.

— **Előfizetési felhívás** a „Szarvasi Ujság” 1881. évi ötödik évfolyamára. Lapunk jelen számával ötödik évfolyamába lép, jelölül annak, hogy létjoga a közönség által el van ismerve. A „Szarvasi Ujság” kezdettől fogva hű öre és munkása kívánt lenni a józan haladásnak úgy a szellemiekben, mint az anyagiakban, s ha visszatekintünk ama négy évre

T Á R S A G

U m i l t à.

Vázlat a toscániai életből. — Irta: OUIDA.

— Francziából: MORAVCSIK GYULA. —

Azon halomlánczolat csúcsán, mely az arnoi és pisai völgyeket összeköti, van a Pian' di Ceri hegy, mely a'att Mosciano falu terül el, egy csodatévő szent szűz védelme alatt, ki a betegeket meggyógyítja. A kis falu odaadta nevét az őt környező domboknak is, melyek egymás felett emelkednek a magasba, erdőkkel díszítve, míg köztük szűk völgyek metszik egymást. Az egésznek hullámzatát nyugatról követve, az végre az ezüstös láthatárban merül el, jelezve, hogy a tengertől csak Carrare csúcsa választja el. A világ zaja nem hat be ide soha; az utazóknak nincs tudomásuk e helyről és nem is törődnek vele; a művészek, kik képesek volnának szépségeit méltányolni, nem hallottak felőle soha semmit; a széles, hőmökös utat, mely gesztenyefasor kíséretében vonul végig, vagy fenyők alatt vezet el, csupán a favágók öszvérel, vagy a kőmetszők ökrei taposnak. — E dombok még a legtikkasztóbb nyáron is üde növényzettel ékítvők, miket földalatti vizek táplálnak, buja hegyi flórát hozva létre,

Ott vannak Itália csodálatos fenyői, lábaiknál bokorcsoportozattal: eltörpült tölgyfak, biborszínü hangak, aranyozott rekettye. A levegőben balzsamillat úszik; alig halatszik valami nesz, kivéve a fejszecsapást, mely, fájdalom, soha sem szűnik meg e vidéken, mert az olaszok úgy lat-szik, el vannak tökévelve, hogy földjükről minden még létező erdőt kiirtanak.

A kis völgyek úgy tűnnek fel, mint a lombozatba rejtőzött madárfészkek. Midőn a nap az Albano hegy violaszínü árnyékába alámerül, mindenünnen felhangzik az „Ave Maria,” lenn a síkságon és fenn a tornyokon: mind e kis hegyeken, mik az Appennin-hegység lánczolatának szegélyét képezik. Az emberek itt csendesen élnek éltöket, a nélkül, hogy ismernének valamit a mi zűrzavaros világunkból, az őket környező uraikról, a támasztott haborukról, az eltűnő koronakról; ők aratásuk szerint számítják az éveket és békében öregszenek meg egyszerű szokásaik közt, miket csak a lisztre kivetett adó és a mezei terményeket pusztító rovarok zavarnak meg. Viszont őket sem ismerik az emberek és a világ képzelődő tehetsége nélkülök is kiegészíti Olaszországot romjaival, brigandjaival és safrányvörös egével. E bájos erdei vidékről senkinek sincs tudomása, sem ezen

melyet eddig befutott: örömmel tapasztaljuk, hogy a közönség azon része, mely az önzetlen közéleti munkásságnak barátja és tényezője, e vállalatot mindenkor szívesen pártolta. Bizalommal fordulunk ezuttal is városunk és megyénk értelmiségéhez: kérve további szíves pártolásukat, melynek megfelelőleg lapunkat folyton tartalmasítani törekszünk. — A Szarvasi Ujság ezentúl havonként **egy-egy jelesünk arczképét és életirátát fogja hozni**, egyrészt hogy eként, mint a közélet organuma maga részéről is kifejezést adjon a közelismerésnek, s másrészt a jelesek példányszerű hatásának feltüntetése által céljaihoz képest fokozza a társadalom ható erejét. — Emellett lapunk minden száma díszes illusztrációkat fog hozni, melyek során több megyei érdekű tájképet is közlünk. Szóval lapunk összeállításánál arra törekszünk, hogy az tágabb körű érdekeltségre tarthasson igényt. Előfizetési árak: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Vidéki előfizetőink kényelmére a mai számhoz utalványlapokat csatolunk. Az előfizetési pénzek Szarvasra, a „Szarvasi Ujság” kiadóhivatalába küldendők. Öt előfizető után a gyűjtő részére egy tiszteletpéldány jár. Szarvason, 1881. Január 1-én. A „Szarvasi Ujság” szerkesztősége.

— **B. ú. é. k.** Ez a négy betű nagy forgalomban van most. Mindenki tudja, mit jelent. Mi is gratulálunk olvasóinknak, kívánván, hogy a B. ú. é. k. négy betűjéből sohse legyen közülük a két elsőhöz!

— **A Körözs** városuk alatt roppant arányokat öltött. Az árvíz az összes zugokat elborította. A vizállás f. hó 1-én 16 és fél fokot mutatott a nagyhídi mérésén. — **A védgátak** azonban, melyek az ősszel alaposan restauráltattak, egyáltalában nincsenek veszélyeztetve.

— **Hangversenyt** rendez városunkban f. hó 6-án Szendy Árpád ur, a budapesti zeneakadémia kitűnő növendéke, ki mint zongorajátzó, virtuozitásának több nyilvános hangversenyen adta már jelét. — A hangversenyzőn kívül szíveségből közreműködnek még: Néher Paula k. a. énekkel, Szendy György és Dancs Ferencz urak hegedűjátékkal. A hangverseny műsora a következő: 1. D-dur sonata (Beethoventől), előadja

Szendy Árpád. 2. Melancholique (Field) hegedűn zongorakísérettel előadja Dancs Ferencz ur. 3. Tanulmány A-moll, polonaise as-dur, előadja a hangversenyző. 4. La serenade, ének és hegedűre (Braga (r.)) előadja Néher Paula kisasszony, Dancs F. úr hegedűkísérete mellett. 5. Symphonia (alard), előadják Szendy György és Dancs Ferencz urak. 6. Izold szerelmi halála (Wagner-Liszt), előadja a hangversenyző. 7. Változatok (Vieuxtemps) zongorakísérettel előadja Szendy György ur. 8. Magyar ábránd (Liszt) előadja a hangversenyző. 9. Magyar dalok, előadják Dancs Ferencz és Szendy Árpád urak. Kezdeté fél 8 órakor. Belépti díjak: ülőhely 60 kr, állóhely 30 kr, karzat 20 kr. — E hangversenyre, mely bizonyára nagy műélvezetet fog nyújtani: előre is felhívjuk műpártoló közönségünk figyelmét.

— **Tánczvigalom.** A szarvasi népkör f. hó 15-én, saját könyvtára javára a „Bárány”-vendéglő nagytermében nyilvános tánczvigalmat rendez. Beléptidíj személyenként 80 kr, családjegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. Kezdeté 8 órakor.

— **Az ovodai** karácsonyfa-átadási ünnepély deczember hó 24-én, pénteken, nagyszámu érdeklődő közönséget vonzott az ovodai helyiségbe. A kicsinyek kitörő öröme, midőn a ragyogó karácsonyfa átadatott nekik: megkapó látványt nyújtott. Az ovodavezető ur elismerésreméltó figyességgel rendezte az ünnepélyt, melynek öröme a kicsinyek körében teljes volt. Összefüggőleg e ténnyel megemlítjük, hogy azon csinos karácsonyi emlékvers, melyet Hanthó Kálmán ur ovodai és népiskolai növendékek számára az idén több ezer példányban közreboesátott: országszerte nagy keletnek örvendett, jeléül annak, hogy a czélnak teljesen megfelelt.

— **A népszámlálás,** mely a kontinens nagyrészén egyidejűleg s hasonló elvek szerint hajtatik végre: városunkban tegnap vette kezdetét s tart bezárólag e hó 10-ig. Városunk területén s illetőleg egész határán 24 ügynök végzi az összeírási teendőket számláló lapok használata mellett. A számláló lap 11 következő kérdést tartalmaz: 1. Mi a vezeték és keresztnéve? 2. Mikor született? 3. Hol született? 4. Hová való

pásztori életről, sem ezen magányról, melyet csupán a nyulak látogatnak, a seregélyek, a fehér szárnyas baglyok, a mint a tarka pillangókra vadásznak és a billegények, a patakok barátai, azon violaszinnel szegélyezett patakoké, mik tavasszal oly számosak, hogy a talaj általuk kéknek tűnik fel.

— Ah, ön szereti e csúnya növényeket? — szólnak a nők különös mosollyal, melyben a derűtlenség a szánalommal vegyül. És a közben szednek számotokra virágot, mintha c-ak egy gyermek képzeletét akarnák kielégíteni

Umiltá nekem egy napon ibolyát szedett és ekkor tudtam meg történetét.

Umiltá a képzelhető legszebb teremtes volt. Magas, karcsú, tökéletesen szabályos vonásokkal, aranyos velencei hajjal, mely Toscanában sem ritka. E mellett járásában kellem és fenség, büszke, szabad, előkelő egész személyiségében. Egy dombon állva, magas fenyő árnyékában, mely feje felett nyújtotta ki komor ágait, a letűnő nap gazdag színeiben pompázva, Tizian valamely szobrához hasonlított. Ünnepnep volt. Nyakán gyöngyöt viselt; hajának ragyogó fűrtzeit két koralltű tartotta egybe, keblén halványsárga kendő kereszteződött át és azon ellentét által tűnt ki, mely közte és a napon megaranyozott őszibarackszinű testszine közt létezett. Mellére hegyi rózsza volt tűzve. Gyermek, egy valódi kis szent János, kezében cseresznyével, lábai előtt hánykolódott, szélkuszált hajfűrtsein a nap sugarai lebegtek.

— Ah! ah! — szolt egy sötétbarna asszony mellett. Az ott Umiltá. Ha meggondolom, hogy őt az utca-kövezeten találták és hogy már fogva is volt!

— Soha sem felede el ezt? — szolt közbe egy férfi, durván megrázva az előtte szólót. A nők soha sem képesek elfeledni a multat, tevé hozzá felém fordulva. Azzal pedig nem kell törődni. Mindenki tudja, hogy mi most.

Mosciano falu harangja megkondult a mély völgyben. A fenséges alak megindult a fenyvesen át a misére, gyermeke kis kutya módjára utána hempergett, itt-ott elejtgetve cseresznyéjét. Umiltá felemelte fiát és egy csomó cseresznyét a haját összetartó tűre akasztott. A gyermek kacagása élénken visszhangzott a völgyben. Csakhamar azután elvesztek mindketten a szem elől.

— Ez a vidék legszebb asszonya, — szolt a szénégető, ki mellettem állt — és azért nem akarja egy nő sem elfeledni, hogy ő fogva volt már. Hogy elmondjam a történetét? Azt kívánja? Óh, én nem vagyok eléggé képes azt elmondani. A tiszteletes urunk jobban elmondhatja, mint én.

De én nem a lelkésztől tudtam meg Umiltá történetét, hanem saját magától és attól, a kit szeretett.

Egy nyári reggelen Flórencz egy rendőre egy templom ajtajában ujszülött gyermeket talált. Az „Ártatlanokhoz” címzett menedékházba vitték őt, mivel senki sem jelentkezett rokonául. Ott több k itett gyermekkel együtt nevedett

Mezei osendélet.

bonosságú vagy illetőségű? 5. Mi a vallása, hitfelekezete? 6. Mi az anyanyelve s mely hazai nyelvet beszéli még? 7. Mi a családi állapota (nőtlen, nős stb.)? 8. Mi a főfoglalkozása vagy keresete; van-e mellékkeresete és milyen? 9. Minő foglalkozási viszonyban van? 10. Tud-e írni, olvasni? 11. Beteg-e (hány nap, hét, hó óta)? — Amint valamely házban lakó összes egyének után a számláló lapokat akár maguk az illetők, akár a számláló ügynök beföltötték, azok lakásonként összekötve, a g y ü j t ő h á z i l a j s t r o m rovatát töltenek be. — Mindazok, kik a bevallásoknál nem őszintén járnak el s az összeírást ezáltal tévutra akarják vezetni: 50 frt pénzbírsággal sújtatnak. Az illető hatósági közegek szigorúan utasítva vannak, hogy ily szándékos mulasztás esetén a büntetést kérlelhetlenül hajtsák végre. Tehát nincs más hátra, mint egész őszinte jóakarattal támogatni a művelet végrehajtót különben is nehéz munkájukban — annyiival inkább, mert semmi ésszerű indok nincs arra nézve, hogy az őszinte hozzájárulás megtagadtassék.

— **Sikkasztás.** A szarvasi vasuti állomás raktárnoka több behizonyult pénz és arusikkasztás folytán, a központi igazgatóság megkeresésére december 29-én letartóztatott s ideiglenesen a szarvasi kir. bíróság börtönhelyiségében vizsgálati fogság alá helyeztetett. Nem esoda, ha a nyomorúságos díjazás mellett egynémely gyöngye egyén nem tud ellentállani a kínálkozó alkalomnak. A vasutigazgatóságnak jó lesz ez alkalomból meggondolnia, hogy szilárdabb existenzia biztosítása mellett, hasonló szégyenletes dolgok aligha fordulhatnak elő.

— **Statisztikai adatok** a szarvasi ág. hitv. ev. egyház köréből az 1880. évről: 1. Született finemű 546, nőnemű 471, összesen 1017; ezek közül 999 törvényes, 21 törvénytelen. Halvaszületett 27, elsőszülött 182, ikrek 10 pár. 2. Eskettettek: 235 pár és pedig: nőtlen hajadonnal 179 pár, nőtlen özvegnővel 7 pár, özvegyférfi özvegnővel 25 pár, özvegyférfi hajadonnal 19 pár, elvált férfi hajadonnal 2 pár, elvált férfi özvegnővel 2 pár, özvegyférfi elvált nővel 1 pár. Eszerint házasságra lépett nőtlen férfi 186, özvegyférfi 45, elvált

fel és szent Humilta (alázatosság) nevét nyerte, mely helyzetével leginkább volt összeférő. Miután létezése senki boldogságához sem volt szükséges, Umiltà lassan növekedett és virult mint a virag. A komor falak sokasem zártak még magukba kedvesebb teremtményt, mint őt.

Büszke, magas alakja volt; szíve érzékeny, azonkívül okos is volt, de e mellett sokszor makacs. Tízennégy éves korában kifejlett nő volt; szolgálatba adták őt a moscianoi lelkészhez.

Umiltà, a ki a felügyelőnővel tett séták alkalmával soha sem ment túl a menedékházat körülvevő útcákon, összevonta szempilláit, mint az éji madár, mit a nappal mezvák, a mint keresztül vitték őt a dombos utakon, melyek a szőlősdombok, olajfák vagy buzaföldek szélén vittek el. A mint leszálltak a vakító szépségű dombos tájra, a ho mély völgyek, hegyek és illatos köd vette őt körül, így szólt halkán, bamulva és remegve ő, a ki oly merész szokott lenni különben:

— Az ég ez itt már?

Kisérői nevetni kezdtek; senki sem tudta neki megmagyarázni, hogy a gyönyörteli csend, mi a vidék felett ura kodik, csupán hasonlata az égi békének és azok számára még inkább, kik érteni képesek az isteni csendet. Umiltà hallott beszélni a paradicsomról, mikor egy homályos kapu a kőlapjára letérdelve hallgatta az egyhangú szónokla-

ferfi 4, hajadon 200, özvegnő 34, elvált nő 1. A halál elválasztott 143 párt. — 3. Elhalt: finemű 432, nőnemű 442, összesen 874. Született 1020, tehát szaporodás 144. Elhalt 63 férj, 80 feleség, összesen 143; özvegyférfi 39, özvegnő 44, összesen 83 felpár. Szerencsétlen eset folytán elhalt 4 fi, 5 nőnemű, ezek közül 5, tehát több mint fele vízbefult; öngyilkos halállal 2 finemű; ronesolótöröklobben elhalt 72, hólyagos himlőben 80, bélsuruban 126. — 4. Confirmáltatott tót nyelven 184 fi, 164 leány, magyar nyelven 39 fi, 12 leány, összesen 409. — 5. Iskolába jártak az 1879/80. évben: 1. a belső népiskolákban 974 fiu, 886 leány, összesen 1860. 2. a tanyai és szülőiskolákban 361 fiu, 289 leány, összesen 650. 3. a körülfekvő pusztákon összesen 185. Elemi népiskolákban összesen 2695.

— **A legközelebbi farsang** éppen ellentéte lesz az 1880. dikinak, mely igen rövid volt. A jövő évi oly hosszú lesz, hogy azt csak az 1886. 1892. és 1897-iki fogja fölülmulni. Miután 1881-ben hamvazószerda márczius 2-ára esik, a jövő évi farsang éppen 60 napig tart, tehát rövidebb, mint az 1892 és 1897-iki. Ebben a században a leghosszabb farsang az 1886-iki, mely az utóbbinál 8 nappal tart tovább.

— **Petőfi-ház Budapesten.** Török Árpád tanár egy Budapesten építendő Petőfi-ház ügyében szólal fel. A Petőfi-háznak nem szükséges nagynak, nem szükséges ezífra palotának lennie; a cél el volna érve, ha csak egy főterme s egy-két mellékterme lesz is. Berendezésének olyannak kell lennie, a milyen például a „Schiller-házikó”-é Lipese mellett Gohlisban. A Petőfi-háznak magában kellene foglalnia: a nagy költő arcképeit, mellszobrait, minden képeket és rajzokat, melyek a Petőfi családjára vonatkoznak, ereklyéket, Petőfi költeményeinek bel- és külföldi összes kiadásait, a költő leveleit stb. Török szerint a ház építését 1884-re be kellene végezni, mint a mely idő a magyar nemzet ezeréves jubileumának időpontja volna. Végül a bejárat fölé illesztett márványtáblán leleplezéskor e föliratnak kellene ragyognia: „Petőfi-ház. Állította európai életének ezredik évében a magyar nemzet. 1884.”

tot, mi a csendet mély zsongáshoz hasonló zajjal tölté be — de azt mondtak neki mindig, hogy soha sem lehet neki reménye oda bejutni, mert erre nézve ő nagyon rossz.

Midőn ez éjjel elaludt kis ágyában, a gala mbdúciban Umiltà azt hitte, hogy az égben van, bár az egész kis épület, a hol letelepedett, a selyemhernyók kellemetlen szagával volt telve: ez május közepén történt. — A tiszta égen csillagok ragyogtak és egy hangabokor sem volt, melyben csalogány ne lett volna elrejtőzve. A fiatal leány, ki megszokta látni átellenben a fehér falakat, ki más éneket, mint a „pater noster”-t nem hallott, nem kételkedett abban, hogy bármily rossznak mondták is őt, a szentek mégis magok közé vették.

Ezen pillanattól kezdve Umiltà gyengéden ragaszkodott Mosciano erdős halmaiboz. Idáig nem szeretett semmit, kivéven egy kis egeret, melyet szabad volt magánál tartania, de a melyet szeme láttára belefűllasztottak egy csöbör vizbe, Umiltà hangos zokogása kíséretében. A kis lány akkor oly dühös lett, hogy az éppen akkor felügyelő apácát megtámadta körmeivel és fogával, mint egy kis dühös állat; büntetésül azután három hétnapig kelle kis czelláját őriznie, hogy eltávozzék belőle a gonosz szellem.

Egy évig sem lakott a lelkész házában, midőn ez egy szerre meghalt; családja széteszlott. Egy bérlő neje, a k ugya nazon a dombon lakott és a ki ismerte a fiatal leányt,

— **Uj tizforintos** bankjegyek kerülnek január 3-tól fogva forgalomba. Az új jegy 132 millimeter hosszú és 90 millimeter magas, vízjel nincs benne s kettős nyomást mutat, az egyik oldalon német, a másikon magyar szöveggel. Közepén világos barna alapszínű írásmező látható, sötétkék s e keret nyolcz mezőre való felosztást ismertet föl; az oldalrészeken világos színű ékítményben az arab szám „10” olvasható s oldalt a német szövegben „Zehn Gulden” a magyarban „Tíz forint.” Mindkét oldalon kör alakú keretben a középmezőben ugyanaz az eszményi női fő látható, úgy hogy e fő a jegyen négyszer tűnik szembe. A jegyen aztán még a szokásos többi felírás olvasható. A most forgalomban levő tizforintosok 1881. szeptember 30-ig még elfogadtatnak, azontul 1881. december végeig a bank becseréli. 1881. december 31-én tul a régi jegyek elvesztik érvényességüket.

— **A magyar kir. államvasutak összes vonalain** — ideértve a gümöri iparvasutakat, de kivéve a garamberzenczeselmeczbányai és mezőtúr-szarvasi vasutakat — az 1881-dik év folyamában a helyi díjszabás díjtételei körül többrendbeli czikk ugymint tüzi, épület és haszonfa, fakéreg, kőszén, érczek, vasárúk, nyersvas, stb. bárki által minden előzetes bejelentés nélkül igénybevehető általános kedvezmények nyujtatnak. Ezen kedvezmények, valamint az azokhoz kötött feltételek a közönség könnyebb tájékozása végett külön jegyzékben kinyomattattak s az így többszörösített jegyzékek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának díjszabási ügyosztályában megszerezhetők.

— **Elkártyázta a feleségét.** Nógrádban egy úri lársaságban a napokban jókedvűen ittak es kártyáztak. Z. ur reggel felé elvesztette nemcsak pénzét, de gyűrűjét s óráját is és végre közmegegyezés mellett csinos feleségére játszott, a kit az ellenfél szerencsésen meg is nyert. A nyertes — mint a N. L. írja — még nem kapta meg a nyereséget, ámbar a nő fenyegeti férjét, hogy becsületbeli tartozását ki kell elégitenie.

— **Vadászati hírek.** Schönborn gróf munkácsi uradalmában, hol a trónörökös most egy éve sikeresebben vadá-

szott, mint az idén Mármarosban. ez idő szerint is nagyban folynak a vadászatok. A f. hó 8-án megkezdett vadászatban részt vesznek a házigazdán kívül Hoyos gr., Trautmansdorf hg, Windischgrätz hg és több bécsi főrangú sportkedvelő. A f. hó 10-én hajtasba jött maczkót Trautmansdorff herczeg jól irányzott golyója terítette le. A f. hó 9-én megejtett hajtasban 3 medve volt, de lövésre nem jött. — Gróf Hunyady Imre úrményi és tornóczy uradalmában a múlt héten 3 napi vadászat volt, melyen a vadászúron kívül 9 úri vendég volt jelen. Az első nap terítéke Szarkalesen 369 fácán, 22 nyúl és két darab fogoly volt a saját birtokán, míg bérlett vadászterületén, Alsó-Juattán három hajtasban 116 fácán, 7 nyúl lett az áldozat 2 óra lefolyása alatt. Másnap a keszi területen tartatott fácánvadászat s a 6 és fél órai vadászat 794 fácánt eredményezett — és így a háromnapos vadászszakmánya összesen 1189 drb fácán, s ha az éj be nem áll, még nagyobb siker is lett volna aratható. — Kigyóson gr. Wenckheim Frigyesnél decz. 13. és 14-én tartott vadászatokon lövett 2035 nyúl, 32 fácán-kakas és 34 fogoly, összesen 2101 drb.

— **Páris legszebb asszonya.** A boulevardi előkelő kávéházak legkompetensebb s legszigorubb pályabírái megegyeztek abban, hogy Páris legszebb asszonya jelenleg Gautherau asszony, egy ott időző amerikai bankár neje. Nagyon természetes, hogy a bírák ezt, a többi nők által legkevésbé sem helyeselt határozatot kénytelenek titokban tartani. Most Gautherau asszonyé a szépség legelső díja, még pedig nemcsak elragadó bájaiért, hanem folyton egyenlő, vakító fényű öltözeteiért is. Különösen sokat emlegették egy ruháját, melyet az amerikai bankár neje elragadó kacérsággal viselt. Képzeljünk magunknak egy zaphirkék plüschből készült tuniquet, melynek nyitott elején aransárga s aczélkék gyöngyökkel ékített betét volt. Ugyanoly szövetből volt a kalap és muff, mely utóbbinak két végéből aransárga plusch kandikált ki, míg az első két aransárga, lecsüngő stucztollal volt díszítve. A másik szépség, kivel szintén sokat foglalkoznak: Leblanc Leoniei a körülrajongott színművésznő.

sajátságait, erejét, természetes hajlamát a baromfiak gondozásában, helyet adott neki házában cserében szolgálataiért. Umiltà szívesen beleegyezett, hogy a kövér Signora Rózához menjen; az ő vágya csak az volt, hogy a vidéket ne kelljen elhagynia. Itt növekedett fel és lett teljesen kifejlett nővé.

Donna Róza derék, tisztességes asszony volt; munkás, e mellett a régiebb kor áhitatos naivságával. Gyermekait jól felnevelte, a kik szerették őt és félték tőle, mert jó szíve mellett uralkodni vágyó volt. Férje soha sem jött azon merész gondolatra, hogy véleményét nyilvánítsa: kihajlotta a borjúkat, csépelte a gabonát, ment a munkája után, vállán fejszével, mint valamely közönséges munkás, ha neje ezt megparancsolta neki; és ha hazatértében vacsorája sovány volt, vagy a polenta hideg, nem jutott eszébe azon csodálkozni. Umiltà nem szívesen görnyedt ily járom alatt; — többször összeütközésbe jött az ő okoskodó természete Róza asszony merev hátramaradt álláspontjával. Mindenki elismerte, hogy Umiltának számos hibája van és hogy ő valami komolyabb, nagyobb dologra nem alkalmas; és mivel a többség szava igazságnak tekintetett, a fiatal szolgáló nem állott szomszédainak kegyében. A kik más véleményben is voltak fölöle, nem gondoltak arra, hogy őt védjék. Hogy a kisebbség érvényesüljön, arra nézve annak vagy erkölcsi bátorsággal, vagy értelmi erővel kell birtania: ezen

tulajdonságok közül egyikkel sem ékeskedtek a P i a n' d C e r i lakói.

Hogy ügyes volt és hogyha akarta, két óra alatt elvégezte azt, a mit a többi lányok hat óra alatt, azt senkisémm tagadhatta; de oly ritkán akart, hogy ezen érdeme csaknem észrevétlen maradt. Kitünően tudott fenni, fonalat és szalmát egyaránt, anélkül, hogy munkáján nyugodott volna szeme; ismerte minden növény hasznát és azon gondozást, mit az állatok megkívánnak; de mit használt ez, ha ideje javát önmaga merész szemléletében tölté el?

Umiltà semmit sem szeretett annyira, mint önmagát bámúlni, tetszelegve szép alakjában, fonva hajának fénylő hullámain és saját képzelmealkotta csudás történeteken törve fejét, mert oly szerencsétlen gondolata volt, hogy ő jobb sorsra van hivatva, mint melylyel eddig meg kellett elégednie. Umiltà kevély és elégedetlen volt, e sajátságok soha és sehol sem kedvesek, ha csak nem jár velük, a világ számtalan példája szerint, valamely nagy martyrság vagy hervizmus; de még különösebbek oly kis faluban, melynek lakói a munkára szoritvák, a kiknek éltökét a vetés-aratás, a tengeri-ültetés és törés, az olajelőállítás és tengerimozsolás tölti be.

[Folytatása következik.]

Tudakozódások és feleletek.

Olvasóink kényelmére a fenti czim alatt a szükséghez képest állandó rovatot nyitunk lapunkban minden kisebb, hirdetés jellegével nem bíró adás-vételi, egészségügyi, gazdasági, ipari, köznevelődési kérdés számára. — A feleletek sorrendben közöltetnek. — Az e rovatban közlöttékért díj nem jár.

Kérdések:

1. Az „Üstökös“ czimű humorisztikus hetilap első évfolyamát annak birtokosától, ha erre hajlandó, méltányos árért megvenni kész vagyok. Utbaigazítást és ajánlatot kér

Egyirodalombarád.

2. Hajhullásban szenvedek. Halára kötelezne az, ki e baj óvszerét közölné e lapok hasábjain.

Egyolvasó.

3. Egy jó magyar geológiai műre volna szükségem. Le-kötelezne, a ki ajánlana ilyent.

Arnold.

4. Igen lekötelezne e lapoknak egy tisztelt olvasója, ha tudatná velem, hol szerezhethém meg Sacher Masoch német beszélyíró a „Női párbaj“ czimű beszélyét?

Mariska.

Férjemnek nagy szenvedélye a burnótszivás. — Miként szoktathatnám le e fölötté csunya és kellemetlen szokásról?
B. Frigyesné.

Képünkhöz.

A mulatság, melyet az a németalföldi földmives üz: reá nézve lehet csendélet; de bezzeg nem ám a szegény mezei nyulakra nézve, melyek bőrükkel lakolnak érte. A nyulfogás e módja nagyon divatos Németalföldön. Ott a mezei nyulak egy faja, úgy mint az ürge, üregben lakik. A nyulászó ember esténként hálóval fedi be az üreg száját, melyben a csemegézni kiszaladó nyulacska bennreked. Eshetőségekre rendszeren kéznél van egy-két kisebb fajtájú eb, melyek a netán tovairamlani akaró tapsifülest nyakoncsipik, Képünk egy jeles festmény után adja a nyulászás e nálunk ismeretlen módját.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Sipos Soma.

Hirdetések.

INGYEN
és bérmentve küldetik bárhova a
legujabb női-ruhakelmék
nagyválasztéku mintagyűjteménye ármejjegyzéssel
HAMBURGER ADOLF
divatáru raktárából, koronaherczeg-utca 10. sz.
BUDAPEST.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
séget értesíteni, hogy **valódi únom**

Magyarádi ó-bort,

egy literes üvegekre fejtve, üve-
genként **50 krajczárjával** árulok;
továbbá kitűnő **ó-szilvóriumot** lite-
renként **60 krajczárjával.**

Az üres palaczkokat 12 krajczárért visz-
szavállalom.

Tisztelettel
Grimm Jakab.

3—3

Alkalmi vétel!

Karácsonyi és újvi ajándék' pen

alkalmas tárgyakat gyermekek és felnőttek részére nagy választékban és legjutányosabb ár mellett:

Legfinomabb **Chinai theát**, Jamaicai, Brasiliai és Ananas-Rumot, angol thea süteményt — valódi francia és belföldi pezsgő, csemege és asztali borokat. — Továbbá többnemű déli gyümölcs, u. m.: malaga-szilva, törökszilva, olasz-mogyoró, amerikai-dió, és cukrozott gyümölcsöt. Ugy szintén hering, oroszhal, szardínia olajban és sóban hal-ikra (kaviar,) honi és francia mustárt (Senf) igen jó boszniai szilvát, szilvaizt, mákot és diót a legjutányosabb ár mellett;

Hoff János-féle maláta sör, kivonat és cukorkák, — továbbá Brázay Kálmán-féle sósborszesz és élet italt egyedüli raktárban tisztelettel ajánl

Nyácsik Soma,

a „Fekete kutyához.“

Sámuel Adolf

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. t. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint itt helyben a

nagy-utczai Sinkovits-féle házban

a „B...“ vezető által... en, egy jó felszerelt

könyv-, papíri- és rajzszerkereskedést

nyitottam, melyben mindenféle bel- és külföldi művek és folyó iratok megrendelését elfogadom; ugyszintén értesitem a tisztelt tanuló ifjúságot, miszerint nálam mindenféle iskolai tankönyvek, író- és rajzszerke a legjutányosabb áron megszerezhetők.

Nem kímélve semmi fáradságot, igyekezni fogok a nagyérdemű közönség igényeinek elcget tenni; becses pártfogásukért esedezve,

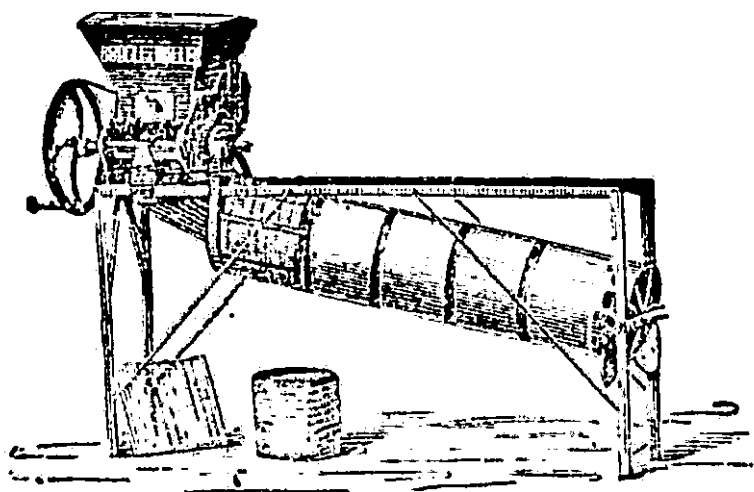
mély tisztelettel

Sámuel Adolf,
könyvkereskedő.

3-4

Szarvason.

Minden kiállításon az első érdem-éremmel kitüntetve.

Brogle J. és Müller

gép-
és rosta-lemez gyára
Budapesten,

a Margit-híd közelében, készít

Trieuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.

Trieur hengereket málmok számára.

Képtők,

Szelelő rostákat,

Sitákat és rostákat, cséplőgépek számára.

50-28

Füzlet é központi iroda: IV. väci-utca 13. sz., Peking városához.

F i ó k o k :

IV. kerület kigyó-tér,
„A theanóvényhez“

VII. ker. király-utca 17. sz.
a „Moszkva városához.“

Dietrich és Gottschlig

osztr. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük

BUDAPESTEN,

ajánlja téli évadra dúsán felszerelt raktárából közvetlenül importált

Chinai Theát

(legújabb 1879-80-dik termés.)

K ü l ö n ö s e n t : frttól frtig.

Csong legfinomabb	1/2 kilój	2.—	3.—
Souchong	„	3.—	5.—
Orosz családi thea	„	3.—	4.—
Fekete orosz karaván thea	„	6.—	12.—
Fekete karaván virágos thea	„	5.—	6.—
Peeeo virágos thea legfinomabb	„	4.—	6.—
Orosz karaván virágos thea	„	6.50	12.—
Udvari thea vegyíték	„	12.—	—
Victoria thea-vegyíték	„	8.—	—
Király thea-vegyíték	„	6.—	—
Moszkvai thea-vegyíték	„	5.—	—
Császár thea-vegyíték	„	4.—	—
Mandarin thea-vegyíték	„	3.—	—

Kereskedőknek megfelelő engedmény.

Kereskedőknek megfelelő engedmény.

Jamaica-Rum

legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.

1 sz nagy üveg barna (1/2 pint)	2 frt 20 kr.
1 „ közép „ „ (meszely)	1 „ 10 „
1 „ kis „ „ (1/2 meszely)	— „ 56 „
2 „ nagy „ „ (1/2 pint)	1 „ 50 „
2 „ közép „ „ (meszely)	— „ 75 „
2 „ kis „ „ (1/2 meszely)	— „ 40 „
3 „ nagy „ „ (1/2 pint)	1 „ 20 „
3 „ közép „ „ (meszely)	— „ 60 „
3 „ kis „ „ (1/2 meszely)	— „ 30 „
4 „ nagy „ „ (1 pint)	1 „ 50 „
5 „ nagy „ „ (1 pint)	1 „ 20 „

Brazíliai-Rum

(1/2 pint) 1 frt 20 kr.

1 nagy butéla üvegestől (1 pint)	1 frt — kr.
1 kis „ „ (1/2 pint)	— „ 55 „

Mindennemű külföldi likörök pezsgők shery francia borok csokoládé ang. theasütemény, minden alakú és nagyságú theas edények.

A legesekélyebb próbamegrendelések is pontosan teljesíttetnek. Kereskedőknek megfelelő engedmény. 8-10

Kann Lipót

gyomorerosító likör je.

Évek során át tett fáradozásaim, s soknemű költséges kísérletek után sikerült kizárolagosan nemes füvek és fűszerekből egy likört készíteni, mely tekintve gyógyerejét gyomorhajónál, valamint az ezekből eredő betegségeknel, mint: étványhiány, gyomor-gyengeség, nyálkásság, kellemetlen szagú lélegzés, gyomorhév és széktelenség valamint kolera eseteknel, óvszerül ezek ellen, úgyszinté kellemes és jó ize végett úgy az urak, mint a nők részéről szívesen fogadtatik.

Miután a magas kir. nagy. és cs. kir. osztrák keresk. miniszterium gyártmányomat egy az üvegben látható védjeggyel szabadalmazta, ezennel nyilvános forgalomba bocsátatom.

Mi az üvegek alakját s kiállítását illeti, választásomat akként tettem, miszerint ezek minden üzlethelyisének díszére váljanak, és daczára az ezen likör készítéséhez szükségeseltető drága kellékeknek az árat oly jutányosra szabtam, hogy még a kevésbé vagyonos s megszerezheti ezen oly előnyös hatást. **Egy üveg ára 60 krajczár.**

Reggel éhgyomorra, és estve lefekvés előtt egy kis pohárka ivása ezen likörből a legjobb étvágyat csinálja, és erősíti az idegrendszert.

Kapható nagyban csakis a készítőnél Kann Lipótnál, Budapest, väczi-utca 66. és kicsinyben ugy helyben valamint a vidéken minden jelentékenyebb gyógyszerár és nagyobb fűszerkereskedésben.

Kann Lipót, Fkő- és m-gyára Bpsten, väczi-körut 66.

Kapható Szarvason: Melis Lajos ur ál.